

Sisteminis naudotojų IP adresų įrašymas bei jų pavardžių ir pašto adresų atskleidimas intelektinių teisių turėtojui ar trečiajam asmeniui, kad būtų galima pareikšti ieškinį dėl žalos atlyginimo, yra leistinas esant tam tikroms sąlygoms

Intelektinės nuosavybės teisių turėtojo prašymas suteikti informaciją turi būti pagrįstas ir proporcingas ir juo negali būti piktnaudžiaujama

Įmonė *Mircom International Content Management & Consulting (M.I.C.M.) Limited* (toliau – *Mircom*) *Ondernemingsrechtbank Antwerpen* (Antverpeno komercinių bylų teismas, Belgija) pateikė interneto prieigos teikėjai *Telenet BVBA* prašymą suteikti informacijos. Šiuo prašymu siekiama, kad būtų priimtas sprendimas, įpareigojantis *Telenet* pateikti savo klientų tapatybės duomenis, remiantis IP adresais, kuriuos įmonei *Mircom* surinko specializuota įmonė. *Telenet* klientų interneto ryšys buvo naudojamas *BitTorrent* protokolo pagalba lygiarangių (*peer-to-peer*) tinkle dalijantis filmais iš *Mircom* katalogo. *Telenet* nesutinka su *Mircom* prašymu.

Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekęs teismas pirmiausia Teisingumo Teismo klausė, ar failo, kuriame yra saugomas kūrinys, dalių pasidalijimas minėtame tinkle yra viešas paskelbimas pagal Sąjungos teisę. Be to, jis siekė sužinoti, ar intelektinės nuosavybės teisių turėtojas, kaip antai *Mircom*, kuris šių teisių nenaudoja, tačiau iš tariamų pažeidėjų reikalauja atlyginti žalą, gali pasinaudoti Sąjungos teisėje numatytais priemonėmis, procedūromis ir gynybos būdais, kad užtikrintų šių teisių apsaugą, pavyzdžiui, paprašydamas suteikti informaciją. Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekęs teismas paprašė Teisingumo Teismo išaiškinti, ar būdas, kuriuo *Mircom* rinko klientų IP adresus, ir duomenų atskleidimas, kurio *Mircom* prašo iš *Telenet*, yra teisėti.

Savo sprendime Teisingumo Teismas visų pirma nustatė, kad failo dalių įkėlimas tokiame lygiarangių (*peer-to-peer*) tinkle, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, yra jų padarymas viešai prieinamų pagal Sąjungos teisę¹. Antra, toks intelektinės nuosavybės teisių turėtojas, kaip *Mircom*, gali pasinaudoti šių teisių apsaugos sistema, bet jos prašymas suteikti informaciją būtina turi būti pagrįstas ir proporcingas, taip pat juo neturi būti piktnaudžiaujama². Trečia, sisteminis naudotojų IP adresų įrašymas bei jų pavardžių ir pašto adresų atskleidimas teisių turėtojui ar trečiajam asmeniui, kad būtų galima pareikšti ieškinį dėl žalos atlyginimo, yra leistini esant tam tikroms apibrėžtomis sąlygoms³.

¹ 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL L 167, 2001, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 230) 3 straipsnio 1 ir 2 dalys.

² 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo (OL L 157, 2004, p. 45; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 2 t., p. 32) 3 straipsnio 2 dalis ir 8 straipsnis.

³ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016, p. 1; klaidų ištaisymai OL L 127, 2018, p. 2 ir OL L 74, 2021, p. 35) 6 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos f punktą, siejamas su 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002, p. 37; 2004 m. leidimas lietuvių k., 13 sk., 29 t., p. 514), iš dalies pakeistos 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/136/EB (OL L 337, 2009, p. 11), 15 straipsnio 1 dalimi.

Teisingumo Teismo vertinimas

Pirma, Teisingumo Teismas, kuris jau yra išreiškęs nuomonę dėl „viešo paskelbimo“ sąvokos autorių teisių apsaugos kontekste, paaiškino, kad prieš tai atsisųstų failo, kuriame yra saugomas kūriny, dalių įkėlimas lygiarangių (*peer-to-peer*) tinkle yra jų „padarymas viešai prieinamų“, nepaisant to, kad šios dalys negali būti naudojamos atskirai ir kad įkėlimas yra automatiškai sugeneruojamas, kai naudotojas, įsigydamas failų dalijimosi programinę įrangą *client-BitTorrent*, duoda sutikimą ją taikyti po to, kai buvo tinkamai informuotas apie jos savybes.

Reikia pažymėti, kad bet kuris tokio tinklo naudotojas gali lengvai atkurti pirminį failą, pasitelkdamas kitų naudotojų kompiuteriuose esančias dalis. Parsisiųsdamas failo dalis, jis tuo pačiu metu padaro jas prieinamas, kad kiti naudotojai galėtų jas įkelti. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas konstatavo, kad naudotojas neprivalo faktiškai parsisiųsti minimalaus dalių skaičiaus ir kad bet koks veiksmas, kuriuo jis, gerai žinodamas savo elgesio pasekmes, suteikia prieigą prie saugomų kūrinių, gali būti laikomas padarymo prieinamo veiksmu. Šiuo atveju tai yra toks veiksmas, nes jis susijęs su neapibrėžtu potencialių adresatų skaičiumi, o tai reiškia pakankamai didelį asmenų skaičių ir jis skirtas naujai visuomenei. Šiuo aiškinimu siekiama išlaikyti tinkamą pusiausvyrą tarp intelektinės nuosavybės teisių turėtojų ir saugomų objektų naudotojų interesų ir pagrindinių teisių.

Antra, Teisingumo Teismas nustatė, kad toks intelektinės nuosavybės teisių turėtojas, kaip *Mircom*, kuris šias teises įgijo perleidus skolinius reikalavimus ir kuris jomis nesinaudoja, o siekia, kad tariami pažeidėjai atlygintų žalą, iš principo gali pasinaudoti Sąjungos teisėje numatytais priemonėmis, procedūromis ir gynybos būdais, nebent piktnaudžiautų savo prašymu. Teisingumo Teismas patikslino, kad galimą tokio piktnaudžiavimo buvimą turi įvertinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kuris, pavyzdžiui, galėtų patikrinti, ar ieškiniai iš tikrųjų buvo pareikšti atsisakius taikiai išspręsti ginčą. Konkrečiai dėl tokio prašymo suteikti informaciją, kokį pateikė *Mircom*, Teisingumo Teismas konstatavo, kad jis negali būti laikomas nepriimtiniu dėl to, kad buvo pateiktas ikiteisminiame etape. Vis dėlto toks prašymas turi būti atmetas, jeigu yra nepagrįstas arba neproporcingas, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Šiuo išaiškinimu Teisingumo Teismas siekia užtikrinti aukštą intelektinės nuosavybės apsaugos lygį vidaus rinkoje.

Trečia, Teisingumo Teismas nusprendė, kad pagal Sąjungos teisę iš principo nedraudžiama nei intelektinės nuosavybės teisių turėtojui ar trečiajam asmeniui, veikiančiam jo vardu, sistemingai įrašyti lygiarangių (*peer-to-peer*) tinklų naudotojų IP adresus, kurių interneto ryšys tariamai buvo naudojamas teises pažeidžiančioje veikloje (išankstinis asmens duomenų tvarkymas), nei atskleisti naudotojų pavardes ir pašto adresus šiam teisių turėtojui ar trečiajam asmeniui, kad jie galėtų pareikšti ieškinį dėl žalos atlyginimo (vėlesnis asmens duomenų tvarkymas). Vis dėlto tokios iniciatyvos ir prašymai turi būti pagrįsti, proporcingi, jais neturi būti piktnaudžiaujama ir jie turi būti numatyti nacionalinėje teisėkūros priemonėje, kuria ribojama iš Sąjungos teisės kylančių teisių ir pareigų apimtis. Teisingumo Teismas pažymėjo, kad Sąjungos teisėje tokiai įmonei, kaip *Telenet*, nėra nustatyta pareigos atskleisti privatiems asmenims asmens duomenis tam, kad civiliniuose teismuose būtų galima pradėti teismo procesą dėl autorių teisių pažeidimų. Vis dėlto Sąjungos teisė leidžia valstybėms narėms nustatyti tokią pareigą.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106